

Sari Medjadji

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Islamin historia, laki ja etiikka

Yläkoulun islam

© 2022 Medjadji, Sari

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Nordstedt, Saksa

ISBN 978-952-80-6203-5

JOHDANTO

Tässä kirjassa opiskellaan islamilaista kulttuuria. Kulttuuriin kuuluvat tässä kirjassa historia profeetta Muhammedin (SAWS) kuoleman jälkeen, muslimien kehittämät tieteet ja taiteet, sekä islamin laki. Kirjan loppuosassa pohditaan myös eettisiä aiheita elämästä ja kuolemasta, sekä ihmisen vastuuta ympäristöstä ja luonnosta.

Kirjassa henkilöt on lihavoitu, kun heistä puhutaan ensimmäistä kertaa. Yksittäiset kursivoidut sanat on selitetty takasivun sanastossa.

Koko uskonnon opetussuunnitelma löytyy esimerkiksi täältä: <https://www.oph.fi/en/node/409>

Tämän vuoden tavoitteet ovat:

- **T1** Ohjata oppilasta havaitsemaan uskonnon ja kulttuurin vuorovaikutus sekä tunnistamaan uskontoon liittyvä monimuotoisuus.
- **T2** Ohjata oppilasta syventämään tietojaan opiskeltavasta uskonnosta ja sen vaikutuksista.
- **T6** Ohjata oppilasta perehtymään eettisen ajattelun keskeisiin käsitteisiin, ihmisoikeuksiin sekä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten eettisiin periaatteisiin.
- **T8** Rohkaista oppilasta pohtimaan ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä, ajankohtaisia eettisiä kysymyksiä ja omien arvojen suhdetta niihin.
- **T9** Innostaa oppilasta tutkimaan omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja niiden vaikutusta hyvinvointiin ja kannustaa kestävään elämäntapaan.

Numeron 8 saa, kun hallitsee nämä asiat:

- Oppilas tunnistaa ja osaa nimetä uskontoon liittyviä piirteitä ympäröivässä kulttuurissa.
- Oppilas osaa kuvailla opiskelemaisensa uskonnon syntyhistoriaa ja vaikutusta.
- Oppilas tuntee ja osaa nimetä etiikan keskeisiä käsitteitä. Oppilas tuntee opiskeltavan uskonnon sekä muiden uskontojen ja katsomusten eettisiä periaatteita.
- Oppilas pohtii ihmisyyteen kuuluvia elämänkysymyksiä ja osaa kertoa ajankohtaisista eettisistä kysymyksistä.
- Oppilas pohtii omien valintojensa eettisiä ulottuvuuksia ja osaa kertoa niiden vaikutuksesta omaan ja toisten ihmisten hyvinvointiin ja kestävään tulevaisuuteen.

Numeron 9 ja 10 tason osaamista voi osoittaa käyttämällä omaa pohdintaa ja soveltaa tietoa neljässä esseessä tehtävässä, jotka ovat suurien kappaleiden lopussa.

SISÄLLYS:

Esipuhe	5	8. Perhe- ja perintölaki	45
I Islamin historia Profeetan (SAWS) kuoleman jälkeen	6	9. Profeetan (SAWS) vaimot	49
1. Neljä kalifia	7	10. Rikoslaki	54
2. Kalifien jälkeen	12	IV Eettiset kysymykset elämän säilyttämisestä	59
II Islamilaiset tieteet ja taiteet	18	11. Abortti	60
3. Koraani ja nykytiede	19	12. Sota ja rauhan tavoittelemine	63
4. Islamilaiset tieteet	25	13. Eutanasia	67
5. Islamilaiset taiteet	30	14. Vastuu ympäristöstä ja sen merkitys ihmiselle	70
III Islamin laki (Sharia)	34	Sanalista	73
6. Uskonnon harjoittaminen	35		
7. Naisen asema islamissa	40		

I ISLAMIN HISTORIA PROFEETAN (SAWS) KUOLEMAN JÄLKEEN

1. Neljä kalifia	7
2. Kalifien jälkeen	12

KORAANIN ILMOITTAMINEN

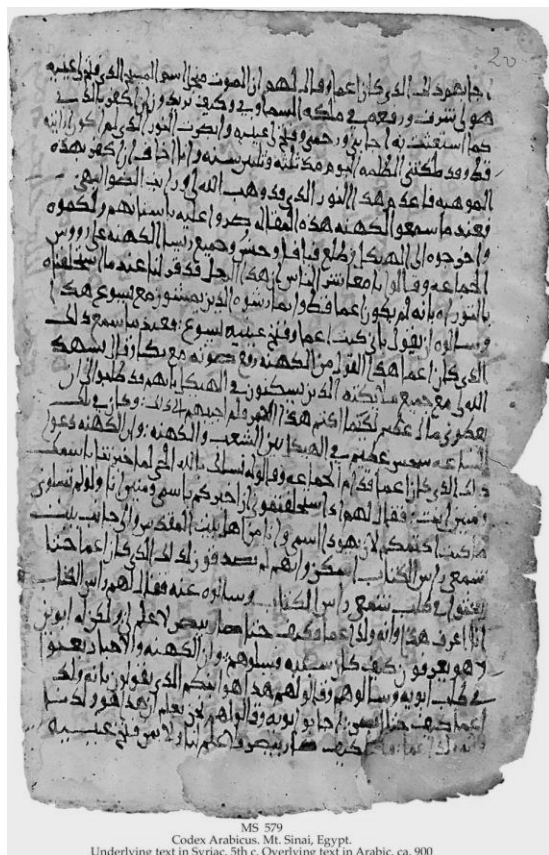
Profeetta Muhammed (SAWS) sai Koraanin pieninä ilmoituksina 23:n vuoden aikana. Jumala lähetti ilmoituksen vastauksena johonkin tiettyyn tilanteeseen tai ohjeeksi uskoville. Ilmoituksen toi **enkeli Jibril (AS)**. Joskus Jibril saneli sanat Muhammedille, joskus ilmoitus tuli äänenä kuin kellon kilinä, joskus kuin salama kirkkaalta taivaalta, ja sanat olivat painuneet Profeetan mieleen. Koraanin vastaanottaminen ei ollut helppoa ja monesti ilmoituksen saapumisen jälkeen profeetta oli todella väsynyt. Allah antoi Profeetan muistaa kaiken tarkasti.

Koraanin ilmoituksen aikaan Arabiassa elettiin suullista kulttuuria, jolloin kaikki tieto oli muistin

varassa. Kaikki osattiin ulkoa ja ihmisillä oli hyvä ulkomuisti. Vain jotkut osasivat kirjoittaa ja he toimivat toisille kirjureina. Profeetta Muhammedin elinaikana monet muslimit muistivat koko Koraanin ulkoa. Koraanin ulkoa opetteleminen ja suullinen välittäminen jatkuivat tärkeinä Koraanin välittämistapoina Profeetan kuoleman jälkeenkin.

Koraani kirjoitettiin muistiin kokonaisuudessaan Profeetan elinaikana. Tiedetään, että Profeetan elinaikana osa ilmoituksista kirjoitettiin muistiin kaikenlaisille materiaaleille, kuten esimerkiksi luuhun, eläinten nahkaan ja palmunlehdille. Muste tehtiin noesta.

Koraanin kirjaaminen ei tapahtunut kuitenkaan vain yhdessä paikassa ja sen vuoksi nämä kirjalliset muistiinpanot ja dokumentit eivät olleet ilmoittamisjärjestyksessään. Monet muslimit säilyttivät itse kirjaamiaan Koraanin suuria omissa kodeissaan.

MS 579
Codex Bezae Cantabrigiae, Mt. Sinai, Egypt.
Underlying text in Syriac, 5th c. Overlying text in Arabic, ca. 900

1. NELJÄ KALIFIA

Kalifi = muslimien johtaja

Kun profeetta Muhammed (SAWS) kuoli vuonna 632, islamin yhteisöllä ei ollut johtajaa. Muhammed oli islamilaisen yhteisön johtajana toiminut sekä poliittisissa että uskonnollisissa tehtävissä, ja myös sotajoukkojen johtajana. Muslimiyhteisö joutui päättämään, kuka olisi heidän johtajansa, eli islamin alueen kalifi.

1. ABU BAKR (RA)

Muslimit valitsivat yhteisellä sopimuksella yksimielisesti ensimmäiseksi kalifiksi **Abu Bakr**in. Abu Bakr oli Profeetan kumppani, jonka Profeetta oli osoittanut rukouksen johtajaksi ollessaan sairas. Abu Bakrin hallintakausi oli lyhyt mutta tärkeä. Hän oli esimerkillinen johtaja, joka piti kaikista yhteisön jäsenistä huolta, eli vaatimattomasti ja täytti uskonnolliset velvollisuutensa.

Profeetan kuoleman jälkeen **ʿUmar ibn al Khattab** (RA) huolestui *Yamaman* taistelussa siitä, että Koraani voisi hävitä. Hän huomasi, että monia muslimeita, jotka osasivat Koraanin ulkoa, oli kuollut taistelussa. Hän esitti huolensa kalifi Abu Bakrille, joka ei kuitenkaan halunnut koota

Profeetan kuoltua jotkut islamiin kääntyneet heimot luopuivat islamista. Tätä kutsutaan arabiaksi termillä *”ridda”*. He eivät halunneet kuulua kalifien alaisuuteen. Abu Bakr onnistui kuitenkin yhdistämään erilliset heimot yhdeksi islamilaiseksi alueeksi. Abu Bakr torjui myös *”valeprofeettoja”* esimerkiksi

Musaylimah. Musaylimah oli jo profeetan aikana yrittänyt jakaa valtakunnan Muhammedin kanssa. Musaylimah väitti saavansa Jumalalta ilmoituksia samalla lailla kuin Muhammed. Musaylimah johti ridda kapinoita Abu Bakrin aikana.

Tässä on yksi Musayliman väittämiä ilmentyksiä, jossa hän yritti kopioida Koraanin tyyliä:

”Norsu, mikä on norsu. Ja mistäpä tietäisit mikä on norsu. Sillä on pitkä kärsä ja suuret korvat. Ei se ole vähäisin Jumalan luomistöistä.”

Koraania yhtenäiseen kirjalliseen muotoon, koska niin ei oltu tehty Profeetankaan (SAWS) aikana. ʿUmar sai hänet kuitenkin vakuutetuksi, että se olisi tärkeä tehtävä. He valitsivat Koraanin kokoajaksi **Zaid bin Thabitin** (RA), joka keräsi Koraanin kirjoitetut suuret muslimien kotonaan säilyttämistä arkeista. Zaid tarkisti ne Koraanin ulkoa osaavien muslimien muistin perusteella. Näin saatuja kirjoitusarkkeja säilytettiin ensin Abu Bakrin luona, sitten ʿUmarin ja **Hafsan** (Profeetan vaimon) luona.

Abu Bakrin hallinta-aikana islamin valtakunta laajeni itään päin. Abu Bakr hallitsi islamin yhteisöä kaksi vuotta ja kolme kuukautta, mutta sitten hän sairastui ja kuoli vuonna 634. Hän nimitti seuraajakseen ja toiseksi kalifiksi ʿUmar Ibn al-Khattabin, joka oli ollut hänen ja Profeetan läheinen ystävä.

2. 'UMAR IBN AL-KHATTAB (RA)

'Umarin kalifaatin aikana islam levisi Egyptiin, Irakiin, Palestiinaan, Persiaan ja Syyriaan. Juutalaiset ja kristityt saivat pitää uskontonsa. He olivat tästä kiitollisia, koska he olivat eläneet roomalaisen Bysantin hirmuvallan alla. Bysantilaiset olivat määränneet ja pakottaneet heitä omille tavoilleen. Muslimivalloittajat olivat hyväsydämissä bysantilaisiin verrattuna. 'Umarin kalifiuden aikana perustettiin Kufan, Basran ja Fustatin kaupungit, rakennettiin kouluja, moskeijoita, teitä ja perustettiin muun muassa armeija ja poliisilaitos.

'Umar kuoli vuonna 644 murhattuna. Hän oli ollut kalifi kymmenen vuotta ja kuusi kuukautta. Hän ei nimittänyt itselleen seuraajaa.

Vaikka 'Umar oli suuren valtakunnan hallitsija, hän ei kerännyt rikkauksia, vaan pukeutui aivan tavallisiin vaatteisiin ja teki itse työtä. Hän söi vaatimatonta ruokaa ja asui tavallisessa talossa. 'Umar vietti aikansa huolehtien tarvitsiko joku valtakunnassa apua. Hän vieraili vanhojen ja sairaiden luona, ja huolehti ettei kukaan ollut nälkäinen.

Kerran 'Umar matkusti Medinasta Jerusalemiin apupoikansa kanssa. Heillä oli vain yksi kameli, ja 'Umar halusi, että he ratsastaisivat vuorotellen, että se olisi tasapuolista, eikä kuormittaisi kamelia liikaa. Kun he saapuivat Jerusalemiin, oli apupojan vuoro ratsastaa ja 'Umarin kävellä. 'Umarilla oli vanhat ja kuluneet vaatteet päällään. Kukaan Jerusalemissa ei uskonut, että kalifi voisi olla niin vaatimaton. Jerusalemin papit avasivat kaupungin portit 'Umarille ja tekivät tämän ansiosta muslimien kanssa rauhansopimuksen. 'Umar lisäsi sopimukseen kohdan, jossa sanottiin että kristityt ja juutalaiset saivat harjoittaa uskontoaan rauhassa ja tulla Jerusalemiin rukoilemaan.

3. UTHMAN IBN AFFAN (RA)

Muslimit äänestivät kolmanneksi kalifiksi kuudesta ehdokkaasta **Uthman Ibn Affanin**. Uthman oli ollut ensimmäisiä muslimeja. Hän oli mennyt naimisiin profeetan (SAW)S tyttären **Ruqayan** (RA) kanssa. He olivat tehneet *hijran* Abessiniaan. He palasivat Mekkaan ja muuttivat Medinaan. Ruqayya sairastui ja kuoli Badrin taistelun aikana. Profeetta oli surullinen, ja ehdotti että Uthman menisi naimisiin hänen toisen tyttärensä, Umm Kulthumin kanssa.

Uthman aloitti kalifina perinteen tarjota ilmaisia *iftar*-aterioita ramadanina. Uthman teki suuria rakennusprojekteja muun muassa Mekan ja Medinan moskeijoihin, rakennutti satamia, kaivoja ja kanaaleja. Uthmanin aikana islam levisi Pohjois-Afrikkaan ja Espanjaan. Uthman perusti ensimmäisen arabialaisen laivaston. Uthmanin aikana muslimit kävivät jatkuvia taisteluja bysanttilaisia vastaan.

Uthmanin suurin uskonnollinen saavutus oli kuitenkin Koraanin kokoaminen. Islamin levitessä moniin uusiin maihin muslimit olivat alkaneet tehdä omanlaisiaan kopioita Koraanista. Niissä oli kommentteja ja lukuohjeita. Uthman huolestui siitä, että tulisi riitaa mikä on oikea versio

Koraanista. Uthman määräsi Zaidin taas tarkistamaan Koraanin Hafsan luona säilytetystä versiosta, joka oli koottu Abu Bakrin aikana. Koraani tarkistettiin vielä elossa olevien profeetan aikana Koraanin ulkoa osanneiden kumppanien ulkomuistiin vertaamalla. Uthman pyysi Zaidia kopioimaan tästä Koraanista viisi virallista kopiota. Uthman lähetti ne eri puolille muslimivaltakuntaa, Mekkaan, Medinaan, Kufaan, Basraan ja Damaskukseen. Kaikki muut Koraanin kirjalliset versiot määrättiin poltettaviksi, ettei sekaannusta voisi sattua. Kaikki tänä päivän olemassa olevat Koraanit ovat kopioita Uthmanin tarkastamasta kirjasta.

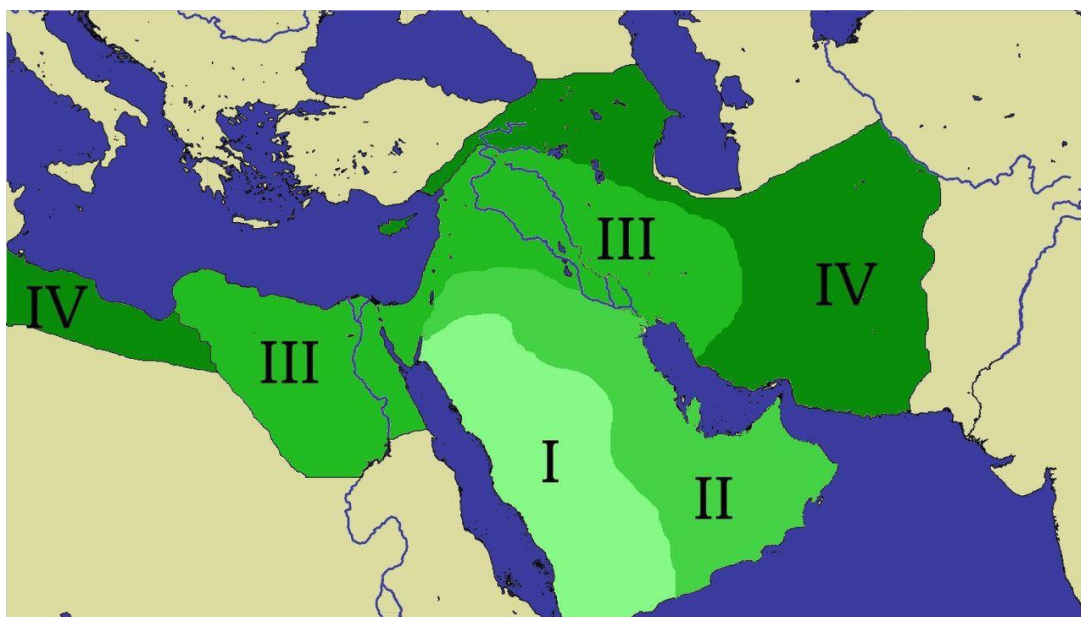
Kolmas kalifi Uthman murhattiin vuonna 656. Hän oli silloin 82-vuotias ja oli ollut kalifina 12 vuotta.

4. ALI IBN ABU TALIB (RA)

Uthmanin kuoleman jälkeen muslimit vanhoivat uskollisuutta Profeetan (SAWS) serkulle **Ali ibn Abu Talibille**, ja hänestä tuli islamin neljäs kalifi. Ali oli Muhammedin serkku, kasvattipoika, ja hän oli mennyt naimisiin Profeetan tyttären **Fatiman (RA)** kanssa. Muhammedin suku jatkui Alin ja Fatiman kautta. Ali tunsu Koraanin selityksen ja islamin lain hyvin. Kalifina hän vietti vaatimatonta elämää.

Uthman oli kuulunut tärkeään ja vaikutusvaltaiseen Umayjadi – sukuun. Heihin kuuluva kuuluva **Mu'awiya** kieltäytyi tunnustamasta Alin kalifiutta. Hän väitti, että Ali oli osallinen edellisen kalifin murhaan. Mu'awiya syytti Alia siitä, että tämä oli päästänyt Uthmanin murhaajat liian vähällä, ja heitä olisi pitänyt rangaista kovemmin. Tämän seurauksena islamin yhteisö ajautui ensimmäiseen sisällissotaansa. Vuonna 657 Ali ja Mu'awiya kohtasivat Siffinin taistelussa (muslimit vastaan muslimit). Taistelu keskeytettiin ja sovittelijoiksi nimettiin kaksi välimiestä. Ali joutui kuitenkin siirtämään pääkaupunkinsa Irakin Kufaan. Siffinin taistelun jälkeen vuonna 661 Ali murhattiin.

Kartassa näkyy islamin valtakunnan leviäminen eri vaiheissa. **Numero 1 Muhammedin (SAWS) aikana, 2 Abu Bakrin aikana, 3 'Umarin aikana ja 4 Uthmanin aikana**

TEHTÄVÄT: 1. Täydennä taulukkoon kalifien nimet ja asioita heistä:

Kalifi	Miten valittiin	Hallintoaika	Tärkeimmät saavutukset	Miten kuoli
1.				
2.				
3.				
4.				

Tämä kirja on tarkoitettu kouluun yläkoulun islamin opintoihin. Kirjan aiheiksi on valittu islamin historiasta, laista ja etiikasta asioita, jotka vaikuttavat siihen, minkälainen islam on nykyään. Yhtenä tämän kirjan tärkeimmistä tavoitteista on antaa oppilaalle tietoa omasta uskonnostaan.

Tässä kirjassa opiskellaan islamin historiaa alkaen siitä, mitä tapahtui profeetta Muhammedin kuoleman jälkeen. Koraanin kokoaminen on yksi tärkeä vaihe näissä tapahtumissa. Ensimmäiset neljä kalifia jatkoivat Profeetan työtä, mutta sitten alkoi hajaannus ja muslimien taistelut toisiaan vastaan. Sen seurauksena syntyi kaksi nykyisen islamin pääsuuntausta, sunnalaisuus ja shiialaisuus. Tutustumme myös siihen, miten islam levisi maailmalle.

Islamilaisista tieteistä ja taiteista käydään läpi mitä keksintöjä muslimit tekivät ennen eurooppalaisia. Käymme läpi historiaa ja miten muslimien suurvalta rappeutui ja muslimimaat eristäytyivät ja taantuivat. Islamilaista kuva- ja musiikkitaidetta sivutaan myös.

Islamin lakia käymme läpi jokaisen muslimin oman uskonnonharjoittamisen osalta, naisten oikeuksien kannalta ja rikoslain rangaistusten osalta. Olen ottanut aiheista vaikeita kohtia, ja sellaisia, jotka usein aiheuttavat väärinymmärryksiä. Toivon, että opiskelija saa ymmärrystä omasta uskonnostaan.

Viimeinen osa tässä kirjassa on islamin etiikka. Pohdimme kolmea asiaa, joissa kaikissa on aiheena kuolema, ja saako ketään tappaa. Aiheita ovat abortti, sota ja eutanasia. Oppilaat saavat itse ensin tutkia näiden aiheiden historiaa ja nykytilaa, ja sen jälkeen käymme kaikki kolme aihetta läpi islamin kannalta.